

LØGMANSRØÐAN 1967

av P. M. DAM

(Framhald)

SETAN AV MONNUM Í UTT-ANRIKISTÆNASTUNA

Landsstýrið og samgonguflokkarnir vórðu samdir um skjótast møgulegt at fáa sett sessin í uttanríkisráðnum soleiðis, sum loyvt er í stýrisskipanini. Eisini varð semja um sum skjótast at seta mann, menn, at varðveita okkara sølu-, handels- og onnur áhugamál í útlondunum, fyrst og fremst í marknaðarlondum okkara. Her var serliga hugsað um Suðureuropa.

Landsstýrið hevur yvir fyrri ríkisstýrinum sett fram ynski um setan av hesum sessum, og er lýsing av teimum undir fyrirreiking og vil fara fram innan skemma stund.

SAMRÁÐINGAR ÚTEFTIR

Samráðingar eru farnar fram við vesturtýrskarar um viðkan av okkara landingarrættindum í Týskalandi, soleiðis at vit har kunnu landa øll fiskasløg, eisini sild og kongafisk, sum higar til hava verið undantikin í landingarsáttmála okkara við Vesturtýskaland. Endaligt úrslit er ikki fingið enn. Men her skuldi verið møgulegt at vunnið sömdir.

Vit eru teir einastu av veiðulondunum, sum hava við Ongland at gera, ið ikki hava frian landinga- og sølurett í Bretlandi, men megu sita við kargliga býttum veiðunøgðum at avreiða á bretska marknaðinum til ávisar tíðir á árinum. Hesar sølunøgdir eru so ólíðuliga givnar okkum, at vit ikki kunna flyta møgulegt avlop frá einari ávisari tíð til ta næstu. Hetta vil bera við sær, at vit ikki hava høvi at selja ta samlaðu nógðina, sum vit hava fingið býtta okkum.

Frá føroyskari síðu er sett fram ynski yvir fyrri Onglandi at fáa sama avreiðingar- og sølurett hjá teimum sum hini veiðulondini.

Landsstýrið vil taka upp samráðingar við bretar á hægri stigum enn er gjørt higartil um hetta mál.

Flakasolan var sum ávíst komin at liggja tofuliga væl fyrri í Ameriku og Bretlandi undantikin teirri skerjing, sum tað hevur borið við sær, at vit hava staðið uttan fyrri EFTA-samgonguna. Bakslátturin er tí stóra prísfallinum á fiskaflokkum er sum sagt vónandi eitt fyribilsfyrirbrigdi.

Vónandi verða vit við limaskapi í EFTA at sleppa av við fiskatollin, og vónandi verður tað at eydnast okkum at vinna á tí ringu prísstöðuni í Ameriku. Tað er einki at ivast í, at okkara fiskur væl viðgjørdur, kann geva bestu fiskaflokkini og harvið hægsta prisin.

IDNADARÚTBÝGGINGIN

Eitt málið var og er hjá landstýrinum og samgonguflokkunum at fáa fram ídnaðaruppbygging kring oyggjar okkara. Her hevur landsstýrið verið á-

vakið og tikið undir við monnum, sum hava biðið um stuðul at seta idnaðarvirki á stovn, og talan er um fleiri, sum eru byrjað ella undir bygging.

Tað veika liðið hjá monnum her er trotið upp á rakstrarpening. Hann skulu bankarnir vanliga klára, verður sagt. Men bankarnir koma ikki í myndina fyrr enn handfæst og «kurant» virði eru at seta afturimóti. Men hetta hjálpir liðið monnum, ið einki eiga eftir, tá ið alt, fast og leyst, hjá einum er sett í eina annars góða fyrirkølu.

RAVMAGNAN:

Ravmagnan av øllum Føroyum skal haldast fram og fullfígjast.

Hitt neyðuga uppiskoyti av íleggingini til lúkan av hesi stóru landsuppávuni er til viðgerðar hjá landsstýrinum, og stýrinum fyrri íleggingargrunnum.

Landsstýrið hevur uttan mun til stórfleggingarspurningin samtykt at skjóta upp, at tingið tekur sær burturav íleggingini viðvikandi ravmagni til tey smáplássini, ið einki ravmagn hava sum t.d. Mykjunes, Fugloy, Svinoy.

BUNADARLÓGGÁVU-SPURNINGURIN

varð sum kunnugt beindur í millumtinganevnd, og verður vónandi innan skemma stund skiluppsskot at koma frá hesi nevnd til landsstýrið og lögtingið.

FARMASKIPAMÁLIÐ

At leggja áráð út fyrri at okkara farmaskipafloata okkara helst við stórum skipum er ein hin týðningarmesti tættur in samgonguskjalinum. Landsstýrið hevur við stórum áhuga viðgjørt stórar ætlanir hjá Skipafelagnum Føroyum, og eru einstakir menn frammi við umsókn, sum landsstýrið vil veita sömdir, um teir annars hava neyðugan eginpening og góða grund at standa á. Men tað er onki at loyna, at málið at veita okkum stór farma skip til okkara menn, sum nú annars fara og manna hópin av skipum hjá fremmandum tjóðum, er so peningakravnikið, at um tað skal loysast við tí skjót-leika, sum vit annars kundu ynskt, má serlig íleggingarskipan fást til vega, og er landsstýrið í samráðing við ríkisstýrið og aðrar góðar kreftur um hetta stórmál.

GRONLANDSRÆTTINDI FØROYINGA

Týðningin av veiðu- og arbeiðsrættindunum í Grønlandi og aðra staðni á sanna landsstýrið og samgonguflokkarnir. Og landsstýrið hevur borið fram uppskot um samráðingar við grønlendingar um meiri rættindi fyrri føroyingar í Grønlandi. Her skuldi tað verið náttúrligt, at vit og grønlendingar, sum eru borgarar í sama ríki, skulu hava sama rætt hjá hvørjum øðrum til búskap sum til arbeiðis.

Hetta verður høvuðsmálið hjá føroyingum í komandi samráðingum við grønlendingar.

VEGA-, HAVNA-, FJALLA-SMOGU- OG ONNUR SAMFERÐSLUMÁL

At útbygging land okkara skjótast møgulegt við vegum, havnum, fjallasmogum og bestu samferðsluskipan bygda sum oyggja ímillum er eitt stórmál.

Landsstýrið hevur umframt ta peningahædd, sum er sett til havnar, vegir og fjallasmogur á fígjarlógini, í ár lænt um 8,7 mill. kr. frá íleggingargrunnum til asfaltering og vegagerð. Tá ið vega- og havnamálið hevur so stóran áhuga hjá Føroya fólki yvirhøvur, kundi tað kanska verið forvitnisligt at givið eitt stutt yvirrit yvir, hvørjar byggingar eru í gerð.

Her skulu nevast:

Borðoyartunnellirnar við vega strekkjum.

Breiðking og lutvis umbygging av einum (1,2 km) strekki av Viðareiðisvegnum.

Oyndarfjarðarvegurin.

Tjørnuviksvegurin.

Vegurin Sandavág-Miðvág.

Oyggjarvegurin.

Vegasambandið Hvalba-Sandvík.

Annars eru strekki av eldri vegum undir umbygging:

Hvítanesvegurin, vegurin um Stykkjaleiðina, oman fyrri Válin, á Fjørð í Vestmanna og igjøgnum og suður frá Skipanesi og Söldarfirði.

Herumframt fer fram asfaltering av landavegum í Eystur-oyinni og ætlanin er so skjótt sum gjørligt t. e. tá ið skervur er tókur, at fara undir asfaltering í Streymoyinni, Borðoyinni og Suðuroynni.

Byggingarnar verða goldnar deils yvir lógtingsfígjarlógirnar og deils við lánun. Sum oftast rindar landskassin allar útreiðslur í fyrstu syftu og fær síðan refunderaðan kommunanna part tá ið arbeiðið er liðugt. Er gjald ið heldur stórt í mun til orkuna hjá kommununi, verður ein partur av tí, kommunan skal rinda, inngoldin yvir nøkur ár.

Av lánun til vegabygging eru í seinri árum úr »Investeringsfonden for Færøerne» útvegað: lán til Borðoyartunnellirnar o. u. 7.500.000 til Oyndarfjarðarvegurin 1.750.000 til veg Sandavág-Miðvág 1.700.000 og í ár til vegin frá Fuglafirði og suður á markið 2.200.000 vegin frá Toftum til Runavík 3.200.000 og til asfaltering av vegum á Borðoy, Streymoy, Vágum og Suðuroy 3.200.000 Harumframt lán frá Tryggingarsamband. 1.500.000

Tilsamans: 21.150.000

HAVNIR

Av havnabygginguna sambært havnaætlanina 1959/68 eru flestu farnar í gerð. Hesar seinast

nevndu eru byggingarnar í Runavík, Miðvág og Tvøroyri. Í farna lógtingsárinum eru trýggjar byggingar loknar, nevniliga í Sörvági, Kollafirði og Eiði.

Á Skála og í Klakksvík er ikki bygt fyrri allan tann jättada studningin, og í Vági er ikki farið undir at bygja.

Øll havnaætlanin, iðroknad uppiskoytið frá 1966 upp á 3.500.000,- kr. svarar til ein byggikostnað sum tilsamans er o. u. 21,3 mill. kr. í reinum byggipeningi. Herav er bygt fyrri o. u. 11,8 mill. kr., í gerð er fyrri 6,7 mill. kr., og enn ógjört arbeiði fyrri o. u. 2,8 mill. kr.

Herumframt fer fram deils stórra útbygging av havnini í Fuglafirði í sambandi við sildaljuverksmiðjuna, og deils minni útbygging av Tórshavnar havn. Studningur til hesar byggingar varð jättaður við serstökum lógtingslógum. Og jättan og neyðug lán til kommununa eru greið til, at hin stóra havnabygging her kann byrja.

Vit standa at gera nýggja 10 ára ætlan fyrri framhaldi av havnabygging í Føroyum.

LENDINGAR

Av stórra lendingararbeiðum, sum eru lokin síðan seinastu ólavsøku, kunnu nevast:

leingjan av lendibrúnni í Kunoyar bygd, lendibrúgv á Sundi, bryggja í Skúvoy, báta havn í Hvalba, vegur til havnina í Gøtu og bátastøð í Hesti.

Kostnaður tilsamans o. u. 1,1 mill. kr.

Av stórra byggingum í gerð kunnu nevast:

dýping og óking um bátahavnina í Høvi, bátahavn í Skálavík og bátahavn á Ströndum. Øll arbeiði, sum eru í gerð, eru mett at kosta o. u. 1,5 mill. krónur.

STRANDFARASAMBANDIÐ

Strandfarasiglingin er umskipað, so strandfaraskipini nú eru mesta partin eru samvirkandi. Útlit er fyrri, at landið yvirtekur »Pride» rutuna við sjálvum ferðafólkskipinum »Pride». — Henda ætlan stendur eisini í samband við royndina at hjálpa stórvirki í Klakksvík at fáa nóg stóran eginpening, at tað kann fara undir at bygja umrødda stóra hekkutrolara.

FLOGMÁLIÐ

Fogsambandið verður í hvørjum um, sum flúgvuhugurin veksur, meiri áleikandi at fáa útbyggt við flogvølli eisini eystanfyri.

Landsstýrið hevur skorað og skorað á statin at fáa greitt hetta mál við at bygja nýggjan flogvøll og fullfígja flogvøllin í Vágum.

Fyrirreikingararbeiðið er í gongd.

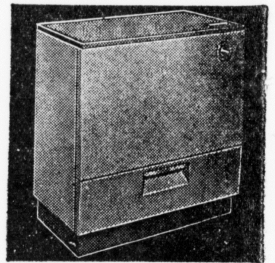
Uppmálingagreiddir eru kommar og vónandi verður ikki leingi innan menn eru fullgreiddir um, hvar hitt besta plássi til nýggjan flogvøll liggur.

Her er talan um størpening, einar 50 mill. kr., men hóast hesa stódd, er flogmálið so áleikandi, at flogvøllurin má verða gjørdur, um vit skulu hava vónir um at verða á javnir aðrar í luftini.

Landsstýrið tók undir við



HESS-O-DAN
den
**varme-
rigtige
oliekamin**



- dejlig nem varme
- god økonomi
- indbygget tank...

Pf. Valdemar Lützen
Tórshavn — tlf. 1020



Pf. J. F. KJØLBRO,
hellsola
tlf. 5396-5489-5491

Keypið

frá teinum, sum lýsa í

SOSIALINUM !

royndini at lata føroyingar taka munandi og helst avgerandi lut í flúgvini millum Føroyar og úrheimin, men sum kunnugt fall henda roynd. Men tá ið landsstýrið hevur varhuga av, at innan fyrri allar flokkar er stórar athugi fyrri luttøku í flúgvini, hevur tað í umhugsan at reisa málið av nýggjum á Føroya lógtingi. (Framhald)